Kuopion tavararatapiha

Suunnittelukohde 10/2017

Tavararatapihan nykyinen raiteistojärjestely ja turvalaitteet eivät palvele tämän päivän tarpeita. Ratapihan raiteet ja vaihteet ovat käyttöikänsä päässä. Raiteita on kunnostettu ylläpitoinvestointeina niiden raiteiden osalta, jotka tulevat tulevaisuudessa pysymään nykyisissä sijainneissaan. Vanha kampiasetinlaite ja vaijerikääntöiset vaihteet tuovat suuria haasteita tarvittaville vaihteiden vaihdoille. Kuopion ratapihan uudistaminen ei edellytä ratasuunnittelua vaan hankkeessa voidaan edetä rakentamissuunnitteluun hankkeen rahoituksen varmistuttua. Myöhemmin toteutetaan henkilöratapihan muutos joka sisältää raide-, laituri ja siltamuutoksia. Tavararatapihalla tehtävät toimenpiteet parantavat rautatieturvallisuutta ja vähentävät ratapihan käyttökustannuksia.

NYKYTILA

Kuopion ratapiha palvelee Savon radan linjaliikennettä, alueen kierrätysmetallien ja raakapuukuljetuksia sekä paikallisen sellutehtaan kuljetuksia. Mahdollinen uusi biotuotetehdas Sorsasaloon tuo kasvua ratapihan liikennemääriin, jos kolmioraidetta ei toteuteta. Muilta osin ratapihan liikenteeseen ei ole odotettavissa kasvua. Nykyisin suurin osa kuljetuksista on vaunuryhmäkuljetuksia. Suorien junien osuus kasvaa, sillä ratapihan merkitys raakapuun keräilypaikkana vähenee, kun kuljetukset siirtyvät nykyistä enemmän suoraan juniin. Tavara- ja henkilöliikenteen ratapihojen kehityskuva 2035:ssä (34/2013) Kuopion ratapihan on määritelty luokkaan 2: Tärkeät ratapihat. Ratapihan nykytilassa ongelmia muodostavat riittämättömät raidemäärät ja pituudet sekä henkilöliikenteen huoltoraiteiden sijainti.

Kunnossapidon ja operoinnin osalta on havaittu ongelmia turvalaiteissa, vaihteissa, raiteissa ja silloissa. Kuopiossa on paljon vanhoja lämmittämättömiä käsi- tai vaijerikääntöisiä vaihteita. Vaijerikääntöiset vaihteet vaativat ratapihalle miehityksen ja vanhaan kampiasetinlaitteeseen liittyy joitakin junaturvallisuusriskejä. Kuopion ratapiha on luokiteltu moniongelmaiseksi ratapihaksi. Henkilöliikenteen seisonta- ja huoltoraidemahdollisuudet ovat tarpeisiin nähden riittämättömät ja henkilöjunia seisotetaan osin tavaraliikenteen raiteilla, ratapihan keskellä.

HANKE JA TAVOITTEET

Hankkeessa on tavoitteena uusia käyttöikänsä päähän tulleet turvalaitteet ja ratarakenteet, päivittää tavararatapihan raiteistoa vastaamaan nykytilannetta ja luoda paremmat puitteet rautatieliikenteelle. Kuopion henkilötunneli jatketaan rakennettavaan linja-autoaseman kiinteistöön.

Turvalaiteiden uusiminen ja vaihteiden keskittäminen tehostavat vaihtotyötä ja parantavat sekä junaliikenteen että ratapihatyöntekijöiden turvallisuutta. Henkilöjunien seisonta- ja huoltoraiteiden lisääminen tavararatapihalle selkiyttävät henkilö- ja tavaraliikenteen toimia. Toimenpiteen avulla arvioidaan saavutettavan myös henkilötyövuosien säästöjä.

AIKATAULU

- Ratapihan saneerausta on edistetty kunnossapitotöinä korjausvelkamäärärahoista myönnetyllä 5 M€ summalla vuonna 2017.
- Koko ratapihan vaativia parantamistoimenpiteitä selvitetään syksyn 2017 aikana.
- Henkilötunneli jatkaminen linja-autoaseman puolella vuosina 2018 – 2019
- Tavararatapihan ja turvalaitteiden muutokset ovat mahdollista toteuttaa 2018 -2019

KUSTANNUKSET

Tavarapihan ratapihan ja turvalaitteiden uusimisen kustannusarvio on 30 M€ MAKU130 (2010=100).

VAIKUTUKSET

- ⊕ Tavaraliikenteen kilpailukyky paranee.
- ⊕ Liikenteen häiriöherkkyys pienenee.
- ⊕ Tukee Kuopion kaupungin matkakeskushanketta.
- ⊕ Selkiyttää henkilö- ja tavaraliikenteen toimia sekä vapauttaa raidetilaa tavaraliikenteelle.
- ⊕ Toimenpiteen avulla arvioidaan saavutettavan myös henkilötyövuosien säästöjä.

Lisätietoja: Liikennevirasto, Suunnittelupäällikkö Jussi Lindberg puh. 029 534 3820
Liikennevirasto, Projektipäällikkö Maija Salonen puh. 029 534 3841